

Encounters from the XXVII. Annual Hungarian Malacological Meeting, Csurgó 2002

by

Jenő Pelbárt

The Mihály Vitéz Csokonai Calvinist Grammar School of Csurgó, situated in a really picturesque setting, hosted the XXVII. Annual Hungarian Malacological Meeting between the 20th and 22nd September in the year of 2002 (Figs.1,2).

We would like to express our gratitude for the excellent organizational work, the outstanding accommodation, the delicious and hearty meals, the pleasant atmosphere and for the maintenance of a good spirit primarily for Sándor Szabó head master and all the participating workers of the high school.

36 malacologists and interested participants appeared on the event, namely: *Olga Aradi, László Badacsonyi, dr. Károly Bába and his wife, Árpád Dávid, dr. Lajos Dobroszláv, dr. Tamás Domokos, László Drimmer, Péter Zoltán Eröss, Rozália Fodor, dr. Levente Fűkőh, dr. Erzsébet Hornung, András Hunyadi, dr. Endre Krolopp, József Lennert, Kálmán Nacsa, László Németh with his wife and his daughter, Miklós Ökrös with his wife, Brigitta Ósz, Jenő Pelbárt, dr. Katalin Buncsák, Magda Kovács Radovicsné, Tamás Rayman, Melinda Sággy, Péter Sólymos, Sándor Szabó, Miklós Szekeres, Tibor Szénási, Miklós Szónoky, Gábor Újvári, András Varga, Klára Vánca.* The Austrian honorary fellow of the meeting was *dr. Karl Edlinger*, main curator and chairman of the

Pelbárt Jenő

Beszámoló a XXVII. Magyar Malakológus Találkozóról, Csurgó, 2002.

A XXVII. Magyar Malakológus Találkozó 2002. szeptember 20-22 között, festői környezetben, a csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnáziumban került megrendezésre (1., 2. ábra).

A kitűnő szervezésért, a jó elhelyezéért, a jóízű és bőséges ételekért, a kellemes környezetért és a jó hangulatért elsősorban Szabó Sándor igazgató urat valamint a gimnázium részéről a találkozó lebonyolításában résztvevő dolgozókat illeti a köszönet.

A találkozó 36 malakológus és érdeklődő részvételével zajlott. Jelen voltak: *Aradi Olga, Badacsonyi László, dr. Bába Károly és felesége, Dávid Árpád, dr. Dobroszláv Lajos, dr. Domokos Tamás, Drimmer László, Eröss Zoltán Péter, Fodor Rozália, dr. Fűkőh Levente, dr. Hornung Erzsébet, Hunyadi András, dr. Krolopp Endre, Lennert József, Nacsa Kálmán, Németh László, felesége és leánya, Ökrös Miklós és felesége, Ósz Brigitta, Pelbárt Jenő, dr. Buncsák Katalin, Radovicsné Kovács Magda, Rayman Tamás, Sággy Melinda, Sólymos Péter, Szabó Sándor, Szekeres Miklós, Szénási Tibor, Szónoky Miklós, Újvári Gábor, Varga András, Vánca Klára.* A találkozó osztrák díszvendége *dr. Karl Edlinger*, a bécsi Természettudományi Múzeum Mollusca gyűjteményének a vezetője volt.



Fig. 1. The invitation card for the Meeting

1. ábra: A találkozó meghívója



Fig. 2. Excerpts from the main building and old park of the grammar school

2. ábra: A gimnázium főépületének és ősparkjának részlete

Mollusk collection of the Natural History Museum in Vienna.

After settling down on Friday evening László Németh and Miklós Szekeres shared their adventures with the audience in a presentation entitled „Adventures in Romania and other places”.

On Saturday Sándor Szabó the head master kept his opening address in the gala hall of the grammar school. This was followed by a presentation of András Varga entitled *In Memoriam László Pintér*, where the presenter shared his feelings and memories concerning a recently passed-away malacologist László Pintér. Then a retired grammar school teacher Lajos Horváth commemorated the years dr. Gyula Kovács spent in Csurgó in his presentation entitled „The memoirs of dr. Gyula Kovács, a teacher of the Csurgó High School.”

After the opening ceremony the participants had a chance to look around in the outstanding museum library of the grammar school under the guidance of Mrs. Ibolya Viola-Bakonyi librarian. She pointed out the major-value natural historical books in the library with a special emphasis on the malacological curiosities. The presentations of the event took place in the vaulted cellar club of the high-school in the following order: Levente Fűkőh: *On the Hungarian malacological bibliography up to 1990...*; Árpád Dávid: *The traces of worm drilling activity on Egerian Turitellus*; Endre Krolopp - Pál Sümegei: *Were the caribou hunters of Ságvár cold or not?*; Miklós Szónoky - József Lennert - Sándor Gulyás - Imre Magyar: *Paleopathological and deformational signs on Lake Pannon Mollusks (Dreissenidae, Lymnocardiiidae, Viviparidae, Neritidae, Planorbidae)*; Gábor Újvári: *The malacological analysis of Pleistocene sequences from South Baranya County (Monyoród, Töttös, Nagynyárád)*; Károly: Bába *The distribution of gastropod character species in the floral succession lines of the Great Hungarian Plains.*; Tamás Domokos: *On the distribution of Hygromia kovácsi*; Erzsébet Hornung: *Encounters from a Vertigo Workshop (Dublin, 8-10.04.2002.)*; Edlinger Karl (presented by Károly Bába): *Variations of Albinaria grecea (Clausiliidae)*; Kálmán Nacsa - Tamás Domokos: *Data to the malacofauna of Nagymágocs and its surroundings*; Péter Sólymos: *On the question and methodology of variation and variation studies.*; Miklós Szekeres: *The triumph of Clausiliidae*; András Varga: *Sphaerium solidum, a new species in the Hungarian malacofauna.*

After the presentations were over and everyone had a chance to look at the local sights came the act of wine drinking with friends camouflaged as simply wine tasting. The wonderful local wines were presented to the joy of the awing company by Csaba Ilia cellar master and his winemaker colleagues and were all heartily consumed to the last drop. Then the throats upheated by a harmonic mix of flavors and odors started to sing as well in the end. As a part of this event one of the leading masters of the malacologists' guild, dr. Endre Krolopp presented a joyful solo to the cheerful company (Fig.3).

The inauguration of Sándor Szabó was likewise hilarious, when using his huge guild stick and his fellow masters the leading master of the guild gave a friendly

A szállások elfoglalása után, pénteken este Németh László és Szekeres Miklós *Romániai és egyéb élmények* című élménybeszámolója hangzott el.

Szombaton a gimnázium dísztermében Szabó Sándor igazgató úr nyitotta meg a találkozót. Varga András *In Memoriam Pintér László - Pintér László emlékezete* címen mondta el a nemrég elhunyt malakológussal kapcsolatos emlékeit és érzéseit. Horváth Lajos nyugalmazott gimnáziumi tanár dr. Kovács Gyula Csurgón töltött éveit elevenítette fel *Egy csurgói tanár, dr. Kovács Gyula emlékezete* című előadásában.

A megnyitót követően a találkozó résztvevői megtekintették a gimnázium különleges múzeumi könyvtárát, ahol Violáné Bakonyi Ibolya könyvtáros ismertette a könyvtár természettudományos értékeit, különös tekintettel a malakológiai tárgyú könyvritkaságokra.

Az előadások a gimnázium boltíves pinceszobájában zajlottak, amelyek a következő sorrendben hangzottak el: Fűkőh Levente: *A magyar malakológiai bibliográfia 1990-nel zárult...*; Dávid Árpád: *Féregfúrások egri Turritellákon*; Krolopp Endre - Sümegei Pál: *Fáztak-e a ságvári rénszarvasvadászok?*; Szónoky Miklós - Lennert József - Gulyás Sándor - Magyar Imre: *Paleopathológiai és rendellenes növekedési jelenségek Pannon-tavi molluszcákon (Dreissenidae, Lymnocardiiidae, Viviparidae, Neritidae, Planorbidae)*; Újvári Gábor: *Pleistocén rétegsorok malakológiai vizsgálata Dél-Baranyában (Monyoród, Töttös, Nagynyárád)*; Bába Károly: *Csiga karakterfajok megoszlása az alföldi növényzeti szukcessziósorokban*; Domokos Tamás: *A Hygromia kovácsi elterjedésének vizsgálatáról*; Hornung Erzsébet: *Beszámoló a Vertigo Workshopról (Dublin, 2002. április 8-10.)*; Karl Edlinger (előadta Bába Károly): *Az Albinaria grecea variációja (Clausiliidae)*; Nacsa Kálmán-Domokos Tamás: *Adatok Nagymágocs és környéke malakofaunájához*; Sólymos Péter: *A variabilitásról és tanulmányozásának módszereiről*; Szekeres Miklós: *A Clausiliidák diadalmenete*; Varga András: *Sphaerium solidum, új magyar faj a faunában.*

Az előadásokat követően, a helyi nevezetességek megtekintése után, természetesen nem maradhatott el a baráti borozgatás sem. Ez borkóstolásnak álcázva történt. Ilia Csaba hegybíró és borász társai csodálatos borokat vonultattak fel, amelyeket az ámuló asztaltársaság derekasan végig is kóstolt. Az ízek és illatok harmóniájától felhevült torkok a végén még dalra is fakadtak. Ennek keretében a céh fő atyamestere, dr. Krolopp Endre emlékezetes énekszólóval ajándékozta meg a jókedvű hallgatóságot (3. ábra).

Nem kis derűtséget okozott Szabó Sándor céhhatása sem, midőn a főatyamester, atyamestereinek és a méretes céhbotnak a segédletével baráti náspángolásban részesítette a derék csurgói malakológust (4. ábra).

Az aláfestő zenét a gimnázium egykori tanára szolgáltatta, éltes korát meghazudtoló ifjúi hévvel és éjfélig nem lankadó lendülettel irányítva az ördögös hegedű vonóját (5. ábra).

A finom boroktól és a megható hegedűszótól felpeszűdült csigászoknak késő éjszakáig pergett a nyelvük, kinek-kinek vérmérséklete szerint. Minden különlevonat és Drimmer Laci bácsi legújabb, *A csigák*

whack on the butt of the hearty malacologist of Csurgó (Fig.4).

The accompanying music was presented by a former teacher of the high school. He controlled the strings of his demonic violin with a fiery, young spirit regardless of his high age and continuous, unabating zest till as long as midnight (Fig.5). The malacologists fired by the delicious wines and the touching sound of the violin were having a glib tongue according to their personal spirits. All the reprints including Uncle Laci Drimmer's latest humorous *Malacological Newsletter* „On the perfection of gastropods” was successfully distributed and found their new owners. Nobody questioned the forewords of the latter according to which „as it is illustrated by a couple of simple examples by the author gastropods are a lot more perfect than any other superior animals.”

The closing day of the meeting was Sunday morning with interesting and memorable collecting trips to two different localities with a large number of young and even younger participants. First we had a chance to get to know the land and water mollusk fauna of the surroundings of the Órtilos railway station in misting rain and the nearby banks of the river Dráva. A famous inhabitant of these habitats was the planispiral *Campylaea planospira* (Fig.6).

This was followed by the discovery of the undisturbed, hillsides of the second valley of Szentmihály hill under the shades of high alder trees and thick undercover and an abandoned, dry bed of a brook, long remembered by the enthusiastic small group of people not even paying attention to the steady mist of rain. The participants have managed to come across a number of indigenous species restricted to this area. Huge specimens of *Macrogastra ventricosa* have come to light hiding under the caps of tree fungi grown on rotting, moss-covered tree trunks (Fig.7). The rain has called forth the glittering *Aegopinella ressmanni*-s (Fig.8) slowly sliding on the wet grass looking for food along the roadside. Between the bushes some wonderfully decorated adult specimens of *Limax cinereoniger* (Fig.9) set off hunting, accompanied by the gentle slide of *Aegopis verticillus* (Fig.10). The tiny specimens of *Discus perspectivus* settled at the rotten stumps lying on the floor of the dry brook. It was great to see the enthusiasm of the younger malacologist generation throwing a large number of question onto the heads of the older, more experienced colleagues. This was the time when the tricks, odds and bits of collection could have been and in all likelihood has been learned.

The following species have come to light from the two localities: **Órtilos:** surroundings of the railway station and the banks of the river Dráva: *Pomatias elegans*, *Cepaea nemoralis*, *Aegopis verticillus*, *Arianta arbustorum*, *Aegopinella ressmanni*, *Helix pomatia*, *Bradybaena fruticum*, *Campylaea planospira*, *Ena obscura*, *Arion lusitanicus*, *Arion sp.*, *Theodoxus fluviatilis*;

Szentmihály Hill, valley No.2: *Aegopinella ressmanni*, *Aegopis verticillus*, *Macrogastra ventricosa*, *Discus perspectivus*, *Cochlodina laminata*, *Clausilia pumila*, *Helix pomatia*, *Limax maximus*, *Limax cinereoniger*, *Monachoides incarnata*.

tökéletességéről szóló, szellemes *Malacological News*-a is gazdára talált, aminek kivonata így szól: „A szerző néhány egyszerű példával illusztrálja, hogy a csigák - összehasonlítva más, felsőbbrendűnek tekintett állatoknál - mennyivel tökéletesebbek.”. Ezt senki nem vitatta.

A találkozó zárónapján, vasárnap reggel nagyszámú fiatal és még fiatalabb résztvevővel, két helyszínen folyt érdekes és emlékezetes gyűjtőtúra. Először szemerkélő esőben az őrtilos vasútállomás környékének és a közeli Dráva partnak a szárazföldi és vízi faunájával sikerült megismerkedni. A hely híres lakója a lapos tekercséről ismert *Campylaea planospira* (6. ábra).

Ezután következett a Szentmihály-hegy 2-es völgyének háborítatlan, hatalmas égerfákkal és buja aljnövényzettel borított hegyoldalainak, valamint egy kiszáradt patakmedernek a felfedezése, amely sokáig emlékezetes marad - az állandóan és kellemetlenül szemerkélő esőre ügyet sem vető - lelkes kis csapatnak. A résztvevők számos olyan ritka fajjal találkoztak itt, amelyek csak ezen a tájon honosak. A kidőlt, mohos fatörzsek oldalain tenyésző fagombák sapkái alól óriásnak számító *Macrogastra ventricosa* példányok kerültek elő (7. ábra). A hívogató eső előcsalta a csillogó *Aegopinella ressmanni*-kat (8. ábra), amelyek komótosan mászkáltak élelem után kutatva az útmenti, nedves fűben. A bokrok között a *Limax cinereoniger* (9. ábra) néhány csodálatos mintázatú felnőtt egyede vadászni indult, a lehullott avarban *Aegopis verticillus*-ok (10. ábra) sétálgattak, a patakmeder elkorhadt törzscsonkjainál pedig apró *Discus perspectivus*-ok ütöttek tanyát.

Jó volt látni a fiatalok sürgés-forgását és lelkesedését. A tapasztaltabb kollégákra valósággal záporoztak a kérdések. El lehetett lesni, talán el is lesték a gyűjtés olyan fortélyait, kisebb-nagyobb trükkjeit, amit másként nem lehet megtanulni.

A két gyűjtési helyszínen többek között az alábbi fajokat sikerült megfigyelni:

Órtilos: a MÁV-pályaudvar környéke és a Dráva-part: *Pomatias elegans*, *Cepaea nemoralis*, *Aegopis verticillus*, *Arianta arbustorum*, *Aegopinella ressmanni*, *Helix pomatia*, *Bradybaena fruticum*, *Campylaea planospira*, *Ena obscura*, *Arion lusitanicus*, *Arion sp.*, *Theodoxus fluviatilis*;

Szentmihály-hegy 2. völgy: *Aegopinella ressmanni*, *Aegopis verticillus*, *Macrogastra ventricosa*, *Discus perspectivus*, *Cochlodina laminata*, *Clausilia pumila*, *Helix pomatia*, *Limax maximus*, *Limax cinereoniger*, *Monachoides incarnata*.



Fig. 3. Solo song
3. ábra: Énekszóló



Fig. 4. Inauguration ceremony
4. ábra: Beavatási ceremónia



Fig. 5. The virtuosi of the strings
5. ábra: Hegedűvirtuóz

Photo by Pelbárt

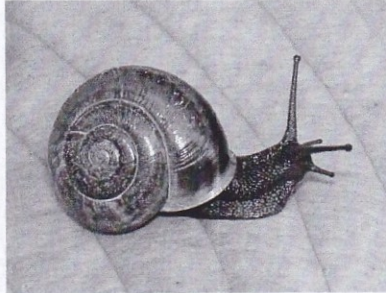


Fig. 6. / 6. ábra

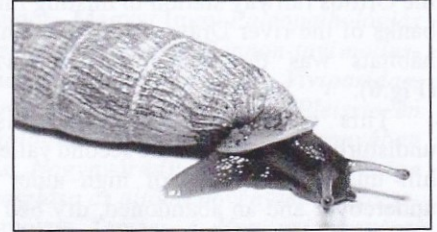


Fig. 7. / 7. ábra



Fig. 8. / 8. ábra

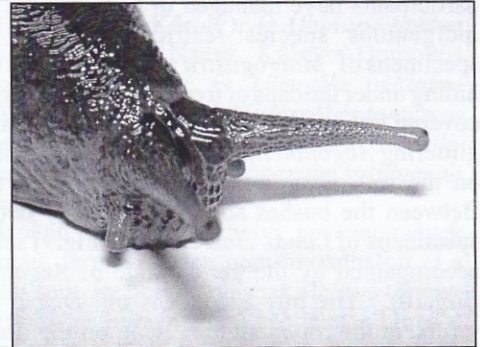


Fig. 9. / 9. ábra

Fotó: Pelbárt

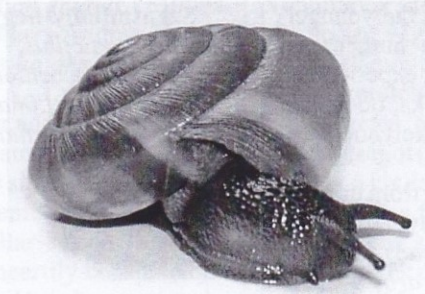


Fig. 10. / 10. ábra

Jenő PELBÁRT
Hungarian Shell Museum
2094 Nagykovácsi,
Simmelweis u. 10.
Hungary
pelbartj@axelero.hu

PELBÁRT Jenő
Magyar Tengeri Gyűjtemény

2094 Nagykovácsi,
Simmelweis u. 10.
pelbartj@axelero.hu